

PROJEKT

**UCHWAŁA Nr
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2019 r.

w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi

Rada Ministrów postanawia, co następuje:

§ 1. Ustanawia się, z dniem 1 września 2019 r., program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, realizuje minister właściwy do spraw rolnictwa oraz do spraw rozwoju wsi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes Rady Ministrów

Załącznik do uchwały
Rady Ministrów
z dnia 2019 r.

Program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi.

1. Jednostka realizująca program:

Program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, zwany dalej „Programem”, będzie realizowany przez ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz do spraw rozwoju wsi.

2. Cel programu:

Celem Programu jest udzielenie pomocy z budżetu krajowego dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi.

3. Działania, które będą realizowane w ramach Programu:

- 3.1. Na podstawie § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ARiMR”, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej „Agencją”, będzie udzielać pomocy w

formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz poręczeń i gwarancji spłaty kredytów bankowych udzielonych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i gospodarstwach rybackich, znajdujących się na obszarach, gdzie szkody powstały w związku z suszą, huraganem, gradem, deszczem nawalnym, przymrozkami wiosennymi lub powodzią. Warunkiem udzielenia pomocy jest w szczególności dołączenie przez kredytobiorcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę, właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód. Dopłaty do oprocentowania ww. kredytów będą stosowane na podstawie umów zawartych pomiędzy Agencją a bankami, zgodnie z przepisami tego rozporządzenia.

- 3.2. Na podstawie § 13w rozporządzenia ARiMR Agencja będzie udzielała w 2019 i 2020 r. pomocy finansowej na każdy ha powierzchni upraw rolnych, jeżeli szkody spowodowane przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich powstałe na tej powierzchni objęły co najmniej 30% danej uprawy, w wysokości stanowiącej iloczyn deklarowanej we wniosku o udzielenie pomocy powierzchni uprawy, w której powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, oraz stawki pomocy. Wysokość stawki, którą określi minister właściwy do spraw rolnictwa w obwieszczeniu, będzie uzależniona od wysokości % szkód, a w przypadku wieloletnich użytków zielonych od obsady zwierząt z gatunku bydło, owce, kozy lub konie. Wysokość pomocy finansowej będzie pomniejszona o 50%, w przypadku gdy w dniu wystąpienia szkód spowodowanych wystąpieniem suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, nie było ubezpieczanych od wystąpienia co najmniej jednego z następujących ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny. Warunkiem udzielenia pomocy będzie dołączenie oryginału lub kopii protokołu oszacowania szkód, w którym spadek dochodów wyliczony będzie na poziomie średniej rocznej produkcji rolnej gospodarstwa.

- 3.3. Stosowanie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zgodnie z art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299 i 303), na wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane w 2019 r. przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź, pomocy w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodne raty. Rolnicy, którzy ponieśli szkody spowodowane w 2019 r. przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź, mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia. Możliwe będzie także umarzanie w całości lub w części bieżących składek.
- 3.4. Stosowanie przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 817 i 1080), odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź.

Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżenie czynszu dzierżawnego może nastąpić przy łącznym spełnieniu dwóch warunków:

- 1) zaistnieniu okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby;
- 2) wystąpieniu znacznego zmniejszenia zwykłego przychodu z przedmiotu dzierżawy.

Obniżenie czynszu może nastąpić po złożeniu przez dzierżawcę wniosku, w którym zostaną zawarte informacje dotyczące:

- 1) struktury upraw;
- 2) okoliczności, które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów;
- 3) rodzaju uprawy i jej powierzchni, na którą miały wpływ okoliczności wymienione w pkt 2, potwierdzone protokołem komisji, o której mowa w ust. 3.1;
- 4) uzyskanego plonu i średniego plonu z 3 ostatnich lat;
- 5) kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i ubezpieczeń.

4. Pomoc publiczna w rolnictwie.

- 4.1. Pomoc w ramach Programu określona w ust. 3.2 oraz ust. 3.3 i 3.4 oraz w ust. 6, będzie udzielana rolnikom i producentom rolnym, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody z powodu suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, oszacowane przez komisje określone w ust. 3.1, jeżeli szkody te spowodowały obniżenie dochodów ustalonych zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 702/2014”, powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej.
- 4.2. W przypadku gdy szkody z powodu suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi spowodowały obniżenie dochodu do 30% dochodów ustalonych zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 - pomoc będzie miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie.
- 4.3. W przypadku szkód w uprawach łączna kwota pomocy w odniesieniu do jednego gospodarstwa rolnego nie może przekroczyć:
 - 1) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 lub
 - 2) 90% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 dla gospodarstw położonych na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, lub na obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej.

5. Skutki finansowe.

Ze względu na brak ostatecznych wyników prac komisji szacujących straty w plonach w wyniku wystąpienia w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego,

przymrozków wiosennych lub powodzi, przy szacowaniu skutków finansowych Programu założono, że pomocą zostanie objętych **2 855 tys. ha** powierzchni użytków rolnych.

Przyjęcie powyższego założenia oznacza konieczność zabezpieczenia dodatkowych środków budżetowych w 2019 r. w części 33 – Rozwój wsi w kwocie **500 mln zł**

Warunkiem wejścia w życie Programu w zakresie określonym w ust. 3.2, 3.3, 3.4 oraz ust. 6 jest jego przekazanie Komisji Europejskiej do zatwierdzenia w terminie 10 dni roboczych przed planowanym rozpoczęciem dnia zbierania wniosków o pomoc.

6. Dodatkową pomocą może być stosowanie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym za 2019 r., na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.) w związku z suszą, huraganem, gradem, deszczem nawalnym, przymrozkami wiosennymi lub powodzią.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, umożliwi zgłoszenie do Komisji Europejskiej form pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli straty powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym w celu zastosowania pomocy na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1) bez obciążania limitu pomocy de minimis.

Projekt uchwały zakłada przede wszystkim udzielanie dotacji dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Program pomocy będzie dotyczył przede wszystkim rolników poszkodowanych w wyniku tegorocznej suszy. Zgodnie z danymi IUNG susza rolnicza występuje na obszarze całej Polski. Jednocześnie susza występuje we wszystkich uprawach objętych monitoringiem suszy, tj. rzepaku i rzepiku (31,57 % powierzchni upraw), zbożach jarych (47,47% powierzchni upraw), roślinach strączkowych (56,53% powierzchni upraw), krzewach owocowych (61,80% powierzchni upraw), zbożach ozimych (36,37% powierzchni upraw), tytoniu (49,11% powierzchni upraw), truskawkach (36,66% powierzchni upraw), warzywach gruntowych (43,84% powierzchni upraw), kukurydzy na kiszonkę (57,40% powierzchni upraw), kukurydzy na ziarno (57,40% powierzchni upraw), drzewach owocowych (28,51% powierzchni upraw), chmielu (34,05% powierzchni upraw), ziemniaku (33,60% powierzchni upraw) oraz buraku cukrowym (15,89% powierzchni upraw). Ponadto wiosną bieżącego roku wystąpiły głównie w uprawach sadowniczych szkody spowodowane przymrozkami wiosennymi, a następnie na południu kraju wystąpiły powodzie. Jednocześnie na obszarze całej Polski odnotowano gwałtowne zjawiska atmosferyczne takie jak grad, deszcz nawalny czy huragan.

Dotacje będą przysługiwały do powierzchni upraw, na których szkody spowodowane wystąpieniem suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi objęły co najmniej 30% danej uprawy.

Termin składania wniosków oraz wysokość stawki dotacji określi minister właściwy do spraw rolnictwa i ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu najpóźniej 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

Powyższe dotacje udzielane będą:

- 1) na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 702/2014 – w przypadku gdy szkody spowodowane tegoroczną suszą, huraganem, gradem, deszczem nawalnym, przymrozkami wiosennymi lub powodzią, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, będą wynosić powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo
- 2) zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz.Urz.UE z dnia 24.12.2013, L 352) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – w przypadku gdy powyższe szkody będą wynosić nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej.

Realizacja programu nastąpi do 10 dni od dnia jego zgłoszenia do Komisji Europejskiej.

Biorąc pod uwagę, że proponowane w projekcie uchwały rozwiązania są korzystne dla producentów rolnych, nie naruszają ich praw obywatelskich i są przez nich oczekiwane, proponuje się, aby projektowana uchwała weszła w życie 1 września 2019 r. Zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją na przeszkodzie, aby projektowana uchwała weszła w życie w proponowanym terminie.

Projekt uchwały jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Skutki finansowe projektowanej uchwały w wysokości 500 mln zł zostaną sfinansowane z poz. 4 - Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły.

Opracowano:
w Departamencie Finansów

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Rafał Romanowski